

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Károly Róbert Campus

Portfólió

Szabóné Puskás Gabriella

Mezőgazdasági felsőoktatási szak

S6W1QG

Levelező képzés

Konzulens neve: Dr. Fodor László József

2022

Tartalomjegyzék

1. A Heréd-Nagykökényesi Mezőgazdasági Szövetkezet bemutatása.....	3
1.1 A Heréd- Nagykökényesi Mezőgazdasági Szövetkezet a régmúltban.....	4
1.2 A Heréd- Nagykökényesi Mezőgazdasági Szövetkezet Vetőmagüzeme- Feladataim a Heréd-Nagykökényesi Mezőgazdasági Szövetkezetben.....	5
2. Vetőmag előállítás a Heréd-Nagykökényesi Mezőgazdasági Szövetkezetben.....	11
3. A Heréd-Nagykökényesi Mezőgazdasági Szövetkezet SWOT elemzése.....	17
4. Jövőképem a Heréd- Nagykökényesi Mezőgazdasági Szövetkezetben.....	18

Forrásjegyzék

A Heréd-Nagykökényesi Mezőgazdasági Szövetkezet bemutatása

A Heréd-Nagykökényesi Mezőgazdasági Szövetkezet 1993-ban alakult,

A Szövetkezetet 160 őstermelő alkotja.

A Szövetkezet elnöke, a különválástól kezdve, Katona János elnök úr, mostani helyettese, Novák Lajos főkönyvelő úr.

A Szövetkezet három részből áll. Első része a központi iroda, Nagykökényesen található. Itt jelenleg 10 fő végzi mindennapi munkáját, a könyvelésen, a munkaügyön, a pénzügyön, és a földügyön.

Második része a Szövetkezetnek Nagykökényes és Heréd között található, Tamotapuszta. Itt található a Szövetkezet gépparkja. Itt három vezető és 15 fizikai dolgozó végzi munkáját. A gépparkot alkotják John Deere, Fiat, Mtz és Man típusú gépek. Ezen a telepen is vannak raktárak, ahol a betakarítás után a terményeket tárolják.

Harmadik része, ahol telepvezetőként dolgozom, a Vetőmagüzem. A Vetőmagüzem Heréden található. Egy vezető és három fizikai dolgozó végzi mindennapi teendőit. A Vetőmagüzem részletes bemutatását a későbbiekben fogom részletesen kifejteni.

A Szövetkezet jelenleg 2700 hektáron gazdálkodik, Heréd, Nagykökényes, Verseg és Héhalom külterületein. Szántóföldi kultúrákat termesztünk. A legnagyobb részen, ami körülbelül 1000 hektár, őszi búzát termesztünk, legfőképpen Martonvásári fajtákat, ilyen például a Mente, Ménrót és a Nádor. Második helyen a napraforgó szerepel, körülbelül 450 hektáron, aztán harmadik helyen az őszi káposztarepce 400 hektárral. Kevesebb területen, 200 hektár és az alatt termesztünk még kukoricát, őszi árpát, olajretket, szóját és őszi borsót.

Legfőbb partnereink, akikkel jó kapcsolatot ápolunk, a Kite Zrt, az IKR Agrár Kft és a Goldkern, de több kisebb partnerünk is van ezeken kívül.

A Szövetkezetben legfőképpen herédi és nagykökényesi lakosok dolgoznak, vegyes korosztály, 25 évtől egészen a nyugdíjas korig, vegyesen férfiak és nők is.

A Heréd- Nagykökényesi Mezőgazdasági Szövetkezet a régmúltban

Heréd község lakóinak nagy része a jobbágyság leszármazottjai. A falu népe évszázadokon át a környező uradalmak birtokain, majd saját kis földjeit művelte, ezért még az első világháború előtt is tipikus mezőgazdasági község volt Heréd. A falu képe, gazdálkodása megváltozott 1945 után azzal, hogy a társas gazdálkodás útjára léptek. A földreform során földhöz juttatott volt uradalmi cselédek, a falusi agrárproletárok egy része, sőt még a törpe kisparasztok is közösen szövetkezetbe léptek.

Heréd első termelőszövetkezete 1949-ben alakult, és a Micsurin nevet viselte. Az Új-pusztán hozták létre, ahol a jelenlegi Vetőmagüzem található. 1956. decemberig működött.

A következő termelőszövetkezet a falu belterületén élő falusi emberekből szerveződött, 1952-ben alakult. Az Új barázda elnevezést kapta, és ez is 1956-ig működött.

A Haladás Tsz Új-pusztán alakult 1957 januárjában.

Az 1959 márciusában alakult Mátravidéki Tsz-be a falu zöme belépett, igaz, erőltetve, kényszerrel, a falujárók nyomására. Saját lovaikkal és gazdasági felszereléseikkel léptek be a gazdák. A Haladás és a Mátravidéki Tsz-ek 1962. január elsejétől egyesültek és Mátravidéki Tsz néven folytatták a gazdálkodást. 1975. január 1-jén a herédi Mátravidéki és a nagykökényesi Rákóczi Tsz egyesült, neve Barátság Tsz lett.

1978. január 1-jétől a Barátság Tsz és a boldogi Béke Tsz valamint a hatvani Lenin Tsz egyesültek Lenin Tsz néven.

1992. december 23-án a Hatvani Lenin Tsz-ből kiváltak a herédi és nagykökényesi tagok, és megalakult a Heréd – Nagykökényes Mezőgazdasági Szövetkezet. Székhelye: Nagykökényes, Tamota-pusztá. Működését 1993. január 1-jétől kezdte, és jelenleg is ebben a formában működik.

Megalakult Heréden is a Földkiadó Bizottság. Munkáját 1993. október 10-én befejezte.

A különválás előtt, a szántóföldi növényeken kívül termesztettek még paradicsomot, paprikát és burgonyát is, valamint állattenyésztéssel is foglalkoztak. Tenyésztettek csirkét, borjút, fejős teheneket, lovakat. A különválás után felszámolták az állattenyésztést

A Heréd- Nagykökényesi Mezőgazdasági Szövetkezet Vetőmagüzeme- feladataim bemutatása

2017 óta dolgozom a Szövetkezet Vetőmagüzemében. Kezdetben mérlegkezelő adminisztrátorként kezdtem dolgozni, aztán 2020-tól telepvezetőként végzem a munkámat. Legfőképpen ezért, nem is volt kérdés, hogy dolgozatomat erről a témáról fogom készíteni. Feladataim közé tartozik a telepen történő dolgok irányítása, a munkások mindennapjainak irányítása és ellenőrzése, a munkabeosztások és munkalapok elkészítése, a készletek nyilvántartása, növény védőszeres kezelések könyvelése, szállítások lebonyolítása, kapcsolat tartása a központi irodával, partnerekkel, növényorvossal, a másik telephelyen dolgozó kollégákkal.

A vetőmagüzemben található egy 60 tonnás hídmérleg, ami a szállítások, valamint a betakarítások alatt nagy segítségünkre van, digitális, számítógéppel van összekötve, így könnyedén, Metrisoft mérlegprogram segítségével tudunk 20 kilós pontossággal mérni. A mérleget pályázati forrásból építették, 2000-ben. Mivel ezen a telepen van a hitelesített 60 tonnás hídmérleg, így bármelyik telepről történik a termények szállítása, itt történik a kiadás és a mérlegelés. Ezt a mérleget két évente kell újra hitelesíteni.

1. ábra Hídmérleg használatban

Az üzemben három tároló épült, amiben terményeket tudunk tárolni. Név szerint a Napraforgós tároló, ez a legnagyobb a telepen, ez a raktár, körülbelül 1700 tonna búza tárolására alkalmas. Ez a tároló 1985-ben épült, 70 méter hosszú és 12 méter széles.

2. ábra Napraforgós tároló

Következő épület a telepen, az Istálló nevezetű raktár, ahol régen, amikor még állatokat és tartottak, borjúnevelésre, fejős tehenek tartására használták. Ebben az épületben körülbelül 700-800 tonna terményt tudunk tárolni. Méretei 70 méter hosszú, 14 méter széles. Ebben az épületben csak az épület két szélén tudunk tárolni oszlopok miatt.

3. ábra Istálló tároló

Harmadik raktárunk, az IGP nevezetű raktár, valamint másik oldala az épületnek, a gépterem. Az IGP nevezetű körülbelül 500 tonna termény tárolására alkalmas. A gépteremben található a tisztító rendszer és a szeparátor, amin a vetőmagok tisztítása és méret szerinti válogatása történik. Ebben az épületben történik a vetőmagok csávázása is. A vetőmagüzem legfontosabb része ez az épület, mivel itt folyik a vetőmagok előállítása.

4. ábra Gépterem és az IGP

A telepen még növényvédőszeres raktár található, mivel innen történik meg a vegyszerek kiadása a kezelések alkalmával. Ezen a telepen történik a növényvédőszeres átvétele, tárolása és kiadása is. A Szövetkezetben többen rendelkeznek növényvédelmi zöldkönyvvel, amit egy 80 órás oktatás alkalmával sajátítottunk el, kollektíven. Így mindenki aki a növényvédőszeresekkel kapcsolatba kerül, biztonsággal végezheti munkáját, mivel a megfelelő tudással rendelkezik. A Szövetkezet növényvédelmi tanácsadója egy környékbeli, tapasztalt növényorvos, aki nagyban segíti munkánkat, és segít kiválasztani a legmegfelelőbb szereket a kezelések előtt.

5. ábra Növényvédőszeres raktár

A telepen még 3 tüzi víztározó is található. Ezek a régi időkben, a műtrágya keverésére szolgáltak. Ma már innen nyerik a permetezésekhez a vizet. A legnagyobb tároló 100 m^3 , a két kisebb $30\text{--}30\text{ m}^3$. Jelenleg a legnagyobbat használjuk, a másik két tárolót nem, mivel a permetezések alkalmával folyamatosan töltjük.

6. ábra Tüzi víztározók

Ezen a telepen történik a vetőmagok átvétele és tárolása a vetés idejéig, a vetőmagok betakarítása után itt történik a vetőmagok tisztítása és szeparálása is. Legfőképpen a búza és árpa vetőmagokat szoktuk tisztítani a csávázás előtt, szeparálni pedig eddig csak az olajretket szeparáltuk még.

Amikor lehetséges, szívesen részt veszek a kinti munkálatoknál, legfőképpen azért, hogy minél szélesebb legyen a tudásom, tapasztalatot szerezzek. Az évek során részt vettem növényvédőszeres kezeléseknél, vetéseknél, műtrágyázásoknál.

7. ábra Kukorica vetés

8. ábra Kukorica növényvédőszeres kezelése

Vetőmag előállítás a Heréd-Nagykökényesi Mezőgazdasági Szövetkezetben

A Szövetkezet legfőképpen csak saját részre készít vetőmagot, őszi búza és őszi árpa vetőmagot. Elsősorban Martonvásári fajtákat állítunk elő, mint például az Mv Karéj, az Mv Mente, az Mv Ménrót, az Mv Nádor, KWS Meridián, de több éven keresztül használtunk Lukullust és most első évben próbálunk az Aureliussal. Ezek a martonvásári búzafajták nagy fehérje- és sikértartalmú, kemény szemű, jó malom és sütőipari minőséggel rendelkező fajták.

Az első lépés a vetőmag előállításban, a származási bizonylattel ellátott elsőfokú vetőmagok beszerzése. Ezeket az első fokú csávázott vetőmagokat ősszel elvetjük és a következő évi betakarításkor másodfokú vetőmagként betakarítjuk. A különböző fajták betakarításánál fokozottan ügyelni kell, hogy a fajták ne keveredjenek. Ezeket a másodfokú vetőmagokat állítjuk elő vetőmagnak, saját részre. Amikor a másodfokú vetőmagokat betakarítjuk, fajtánként kitisztítjuk a tisztítóberendezésen.

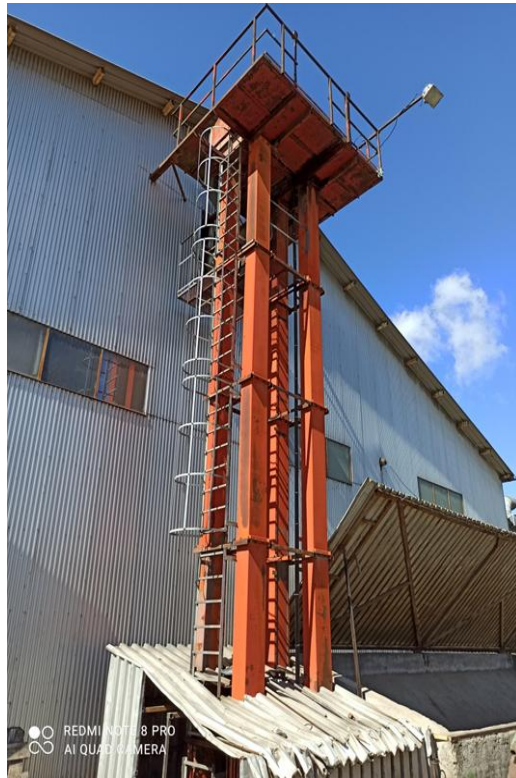
A tisztítás folyamata a következő:

1. Először a vetőmagot a garatba juttatjuk. Ezt traktorral szoktuk végrehajtani.

9. ábra Garat

2. A garatból a serleges felvonó segítségével az előtisztítóba kerül a vetőmag, ahol alak szerint történik a válogatás, levegő segítségével. Ami könnyebb súlyú és eltérő alakú, már itt kiesik a rendszerből, így első lépésben a különböző gyommagok, a betakarítás közben a kombájnbba kerülő különböző apró növényi részek távoznak a rendszerből. Minden mag mérethez találunk megfelelő rostát, amit az előtisztító berendezésbe helyeznek. Sokszor előfordul a tisztítás alatt, hogy változtatni kell a rostát, mert nem elég tiszta lesz a mag, sok gyommag marad benne, esetleg szemetes marad. Ilyen esetben mindig cserélni kell.

10. ábra Serleges felvonó

11. ábra Előtisztító berendezés

3. Az előtisztítóból az utótisztítóba kerül a tisztítandó mag. Az utótisztító tovább válogatja, itt is súly és alak szerint zajlik a tisztítás. Itt már a teljesen tiszta vetőmag érkezik meg. Ezen a részen ami kiesik tisztítási melléktermék, az úgynevezett ocsú. Ez az ocsú, az épületen kívül a ciklonoknál kerül ki a rendszerből, egy nagy tartályba, amiből egy nagy cső segítségével leengedjük zsákokba ezt a mellékterméket.

12. ábra Utótisztító berendezés

13. ábra Tisztítási melléktermék helye

4. Amikor egy vetőmag fajta tisztítása megtörténik, elkezdődik a csávázás. A csávázást legalább három ember végzi, megfelelő védőfelszerelésben. A csávázás egy Mobitox márkájú géppel történik. A növényorvos segít kiválasztani a legmegfelelőbb csávázószert, ami remélhetőleg a legjobb védelmet nyújtja a csírákori fertőző üszöggombák és a fuzárium ellen. A rovarölőszeres csávázás védelmet nyújt a talajlakó kártevők és a gabionafutrinka lárvája ellen. Amíg lehetett a Vitavax nevű csávázószert használtuk, de mivel kivonták az engedélyokiratból, ezért váltottunk árpa esetében Systiva, búza esetében Biosild Duo csávázószerekre. Ezekkel a szerekkel olyannyira védve van a mag, hogy az első gombaölő permetezést ki is lehet hagyni.

Az előírt dózis alapján megkezdik a csávázószert bekeverését. Amikor elkészül a szer, betöltik a csávázógép csávázószertartályába. Nagy kupacba van tisztítva a vetőmag. A gép bekapcsolásával a csávázógép elkezd egy csigával felszedni a csávázandó magokat, ami keresztül megy a rendszeren, megfesti a magokat a csávázószertel, és a gép végén BigBag zsákba gyűlik a csávázott vetőmag. Ezt a folyamatot addig folytatjuk, amíg a kívánt mennyiség el nem készül. Egy búza fajtából, körülbelül 50 tonna vetőmagot állítunk elő az őszi vetésre. Ezek a vetőmagok nem fémezett vetőmagok. A csávázás alatt mérjük a kész vetőmagokat, hogy több mag ne legyen becsávázva, mint amit el szeretnénk vetni.

Az első fokú vetőmagok vetéséről vetésbejelentést kell készítenünk, amit esetünkben a Jász-Nagykún-Szolnok Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Vetőmag- és Szaporítóanyag- felügyeleti Osztályához kell benyújtani. Ebben fel kell tüntetni a közigazgatási területet, a terepszemle jegyzőkönyvének a számát, a fajta nevét, szaporítási fokát, az elvetett vetőmag mennyiségét, az előveteményt és különféle adatokat, amelyre a Szövetkezetre vonatkozik.

A következő évben, amikor az elsőfokú elvetett magot, másodfokként betakarítjuk, tényleges terméskezelést kell készítenünk, amiben nyilatkozunk, hogy mennyi másodfokú termésünk termett.

Miután a másodfokú vetőmagok csávázása és vetése megtörténik a Martonvásári fajták után licenszdíjat kell fizetni, erre is van egy formanyomtatvány, amit ki kell töltenünk és le kell adnunk.

Ezek a tevékenységek nagyon fontosak, mert komoly büntetéseket kaphatunk elmulasztásuk miatt.

14. ábra Mobitox csávázó gép

15. ábra Csávázott árpa vetőmag

A 16-os ábrán látható gép a magszeperator. Ezt a Paddy típusú szeparátort 2017-ben építette egy ózdi cég, aki különféle magtisztító berendezések szerelésével és frlújításával foglalkozik. Ez a szeparátor fajsúly alapján válogat. Vannak már olyan szeparátorok, amik már szín szerint is válogatnak, de ez a fajta még ezt a technológiát nem tudja. Ezt a berendezést is lehetne használni akár a búza vetőmagoknál is, csak ez a folyamat időigényesebb, mint az általunk használt tisztító berendezése. Ehhez a géphez tartozik lezsákoló rész és beépített mérleg is, ami nagyban megkönnyíti a munkánkat, mert a szeparálás alatt folyamatosan láthatjuk a szeparált mag súlyát.

Ezen a gépen olajretket szoktunk szeparálni. Egy céggel pár évvel ezelőtt már készítettünk fémzárolt olajretket vetőmagot, elit és szuperelit vetőmagot, de a jelenlegi munkánk, és létszámunk alapján nem igazán lenne erre kapacitás, hogy még más cégnek készítsünk időre vetőmagot. Reméljük idővel tudunk teljesíteni majd ilyen feladatokat is.

16. ábra Magszeperator

A Heréd- Nagykökényesi Mezőgazdasági Szövetkezet SWOT elemzése

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
szakképzett növényvédelem korszerű mezőgazdasági gépek együttműködő, helybéli csapat jó természeti adottságok	korszerűtlen telephelyek szerves tápanyag utánpótlás alacsony létszám határidők tartása
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
továbbképzések kiállítások látogatása további fajták termesztése pályázatok	ingadozó a felvásárlási ár feldolgozóiparok megszűnnek támogatások megszűnése időjárás alakulása

Jövőképem a Heréd- Nagykökényesi Mezőgazdasági Szövetkezetben

A felsőoktatási szakképzés teljesítése után szeretném elvégezni a Mezőgazdasági mérnöki alapképzést ez után a növényorvos mester képzést is. Ezzel is szeretném segíteni a munkahelyemet, hogy maximálisan szakképzetten tudjak segíteni a Szövetkezet fennmaradásában.

Mivel nagyrészt helyiek dolgozunk a Szövetkezetben, szeretnénk mi, fiatalok is minél tovább itt dolgozni, mint a régi dolgozók, akik itt kezdték az életüket és itt is öregedtek meg.

Forrásjegyzék:

A régi idők felidézéséhez használtam csak internetes forrást, részben Wikipedia oldalról, illetve idős, nyugdíjas volt munkatársaim segítettek a régmúlt felidezésében.

Ábrajegyzék:

Minden ábra saját készítésű